

CASA DE MENJARS
LA PALMA
Antiga casa Llorenç
JOAQUIM SOLER
La més antiga i econòmica de
Sabadell.
Dispesers a tot estar des de
25 pessetes setmanals
Carrer de Bèlgica, 50-52

EL POBLE

ANY I

NÚM. 51

SABADELL, DIMECRES 1 DE JUNY 1932

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: C. SANT PERE, 31 - TELÈFON 2333 - IMPREMTA: RAMBLA DE LA REPÚBLICA, 65
NÚMERO SOLT: 10 CTS.

LA CORRESPONDÈNCIA AL DIRECTOR

La República to-
lera, respecta i atén
els descontents,
però no ha de tenir
febleses amb els
seus sabotejadors.

El problema és de llibertat

Llegit detingudament el magnífic discurs de Manuel Azaña, sembla impossible que pugui trobar impugnadors o profundes discrepàncies de concepte. ¿Què és el que no queda salvat en la seva visió política de la nova Espanya que cal forjar de totes maneres malgrat s'hi oposin tota una sèrie de prejudicis dels homes públics i representatius d'un sector de l'opinió del país, que no sols no han evolucionat, sinó que, totalment, no podem evolucionar?

La tragèdia de l'actual Parlament espanyol en la revolució inajornable dels múltiples problemes que té damunt la taula, és que una bona part dels seus components pensaven continuar una labor parlamentària, que fos, amb lleugeres variants, com la labor desenrotllada pels parlaments incubats per la monarquia. No representaven per a molts diputats, unes Corts Constituents, ço és, donar relleu, forma i vida, a una Constitució que respongués a l'actual moment històric, a l'actual moment polític i que per tant enlloc d'ésser una relació estereotipada d'uns articles que vinguessin a satisfer unes aspiracions mínimes, s'han trobat que la Constitució és un document flexible i susceptible d'una elasticitat major del que ells es creien.

Els diputats que tenien format aquest criteri, i àdhuc la mena de gent que els segueix, són incapaces de renovar-se i de renovar les velles habituds de la política espanyola. I Azaña ha vingut a demostrar d'una manera palpable i lúcida, sense la rigidesa d'aquella mena de tirà que hom li descobreix per ganes de descobrir-li, que ni la sobirania de l'Estat ni el concepte espanyol de

l'unitarisme espiritual, no el burocràtic ni l'administratiu, que és el somni daurat dels que estimen sistemes oligàrquics queda fet a miques. Al contrari. L'il·lustre home públic ha vingut a dir que no és ja un problema de justícia, sinó un problema de llibertat el que faria més espanyols. Seria un problema de justícia si l'Estat negués aquesta llibertat. Si subsisteix una ample criteri renovador, sense restriccions, no hi ha perill que la unitat es trenqui.

L'Estatut de Catalunya ha plantejat aquest saludable problema dins l'Estat espanyol. Hom s'aferrava encara a l'idea que el problema català era inexistent. Seria inexistent sense un règim de llibertat i de democràcia, però inexistent com a base orgànica o modalitat política, ja que existiria puixant i poderós com en el temps de la Dictadura, sota l'estímul clandestí de la seva aspiració suprema: la llibertat.

La política espanyola es basava en una sèrie inacabable de mites i llegendes. Azaña ha acabat amb tots els conceptes de la mentida històrica per a crear una acció renovadora i transformadora en la qual quedessin destruïts els tòpics creats sota la influència de la concepció divina i tutelar de la monarquia i del catolicisme, les tiranies seculares que s'oposaven a l'expansió de la llibertat dels homes i dels pobles sota la indivisible unitat espanyola. El principi d'aquesta llibertat és l'autonomia, amb la qual els òrgans d'expressió més vius del país, lesionats per una consciència estúpida, podran desenvolupar-se lliurement, ja sense traves.

O. MANYER.

I en aquest punt el nom de Joan Figueras i Soler ja se'n escapa de la punta de la ploma per a situar-lo dintre una perspectiva de les mil·lors possibilitats. D'altres, com Josep Espinal i Llorenç Lladó, acusen mareades característiques que al capdavant els havien de fer triomfar. Aquesta exposició cal veure-la amb molta detenció i comprensió; a algú això li pot representar un gros esforç, però el que això no fa ci ni podrà gaudir-la en la seva expressió de primicerisme ni podrà comprendre com cal les pintures d'avui enllaçant-les a aquest passat que tant hem d'estimar.

Joan Vila Cinca Acadèmia de Belles Arts

Com per un honorament a la casa pairal de l'art local, l'homenatjat ha volgut que les seves obres fossin instal·lades ací. La forta quantitat d'obres ofertes al públic ha trobat un ample espai en l'esplèndid saló, i el cop de vista que s'ofereix en traspassar la porta colpeix de bo de bo. Joan Vila Cinca, pot dir-se que ha ofert tot el que tenia i en un home com ell, que ha produït tant i tan persistentment, els temes ara prenen les varietats més contraposades i sobtadores. Pintura forta, la de Vila Cinca, sobresurt de les seves produccions els temes de muntanya, en els quals, com si fossin expressió de la seva pròpia naturalesa, les coloracions i el dibuix hi prenen una intensitat ferma a tot ser-ho. Els seus paisatges són quietes dins d'un panoramisme visual que els deixa fixats en l'espai. Tots els elements que plasma en els temes escollits representen una síntesi plàstica inamovible, però que en aquesta quietud mostren evidents senyals de vitalitat. Ama el pintor les composicions que queden explicades en un sintetisme geomètric; perspectives i volums s'harmonitzen en el conjunt i les regles fonamentals de l'ofici rarament tenen fallida. Potser hi estaria bé en aquestes obres una bufada lírica que estremís la naturalesa mateixa de les coses, però aquesta especulació que algú aprofitaria ben de pressa, ell més que negligir-la, és possible que la refusi. Vila Cinca, altament, és pintor per naturalesa, i no cal pas exigir res més del que dona si ho fa honoradament.

Joan SALLARES.

Pel monument a Clavé

Essent un plaç tan breu el de l'admissió dels treballs pel al concurs organitzat per la Comissió pro Monument a Clavé, aquesta Comissió assabenta al públic en general que s'apressuri a enviar el més prompte possible el seu treball aquells que tenint interès a prendre-hi par no ho hagin fet encara, car en la secretaria d'aquesta Comissió (Plaça Galan i García Hernández, 18, (Bar Oriental), s'hi reben els treballs en crescut nombre. Recorda així mateix que fi-neix el plaç el prop-venint dia 5 de juny l'admissió de treballs.

VEUS FEMENINES

El vot a les dones

Havem iniciat una petita enquesta entre les dones republicanes, entre l'element femení d'esquerra, amb la qual volem conèixer quin concepte mereix a la dona sabadellenca el dret de ciutadania que fins ara sols ha gaudit l'home. Encara que hagi estat una qüestió ampliament debatuda, avui torna a ésser d'actualitat amb motiu de les exigències, gairebé irrefrenables, d'una certa part del sector femení de dreta.

La primera dona que ha respost a la nostra consulta ha estat la senyora Antònia Herrero, que amb un coneixement gens comú del problema ha contestat a les nostres preguntes:

—¿Què pensem dels drets concedits a la dona per la República?

—Com enamorada que sóc de la llibertat de tot ésser humà crec que els drets concedits a la dona és un gran encert, el qual estimularà a elevar la cultura femenina per a poder exposar públicament el nostre criteri polític sense temor que ens censurin com succeeix actualment per creure que ens sortim del nostre radi d'acció.

—¿Sou favorable al vot femení?

—Sóc favorable al vot de la dona però no per a fer-ne ús sense abans preparar-nos políticament.

—¿Creieu capacitada a la dona per a fer ús del vot?

—Estic convençuda que donada la deficient cultura que hem rebut no estem capacitades per a donar-nos perfecte compte de les responsabilitats que són anexas a cada vot.

—¿Sou partidària que la dona voti a les primeres eleccions?

—De cap manera puc estar conforme de fer ús del sufragi amb tanta precipitació i sense una prèvia propaganda (ja que tampoc hi ha temps material per a efectuar-la). I crec, encara, que és molt reduït per a no dir nul el nombre de dones d'esquerra que estan conformes en votar a les primeres eleccions. Una tal impaciència no és comprensible més que en les dones que en sentir l'enyorança de la seva nefasta actuació reaccionària durant tants anys, es volen precipitar en un camp que fa escassament un any que consideraven immoral per a la dona.

Els aragonesos davant del sentiment català

Tots ens hem assabentat que a Saragossa es dediquen a fer manifestacions hostils a l'Estatut de Catalunya. Això no té res de nou peis que en mirem el règim en observació per a fer-ne un anàlisi imparcial.

L'esperit contradictori és el que envaeix tot sectarisme; el mateix passa en el camp intel·lectual que en el de la ignorància: fer oposició a una cosa o bé a un sentiment és molt natural, perquè no es fa res més que defensar la seva supremàcia autoritària, però el que sembla més paradoxal és que els universitaris aragonesos combaten les nostres aspiracions, mentre els estudiants barcelonins — que no tots són catalans, sinó que n'hi ha de diverses províncies — el defensen entusiàsticament.

Recordem el dia de la manifestació pro Estatut, que fou una prova ben evient. Què vol dir això? Senzillament: que totes les coses tenen el seu sentit de democràcia.

El que és més lamentable és que vaig sentir una conversa de dos anti-catalanistes, que deien: —Els aragonesos impugnen i protesten l'Estatut. Jo els vull dir, però, que no estan autoritzats a fiscalitzar d'una forma tan categòrica. Els permetre fer unes objeccions i recordar alguns fets, per a deixar ben determinada la posició dels aragonesos.

En primer lloc cal dir que no és veritat que els aragonesos impugnin l'Estatut, perquè un sector no és tot un poble, i aquest poble també vol la seva llibertat i lluita aferrissadament per a reivindicar-la. No és just, doncs, que se'l titlli d'anti-autonomista. No heu llegit

la premsa de Graus? — A Graus nasqué l'il·lustre Joaquim Costa — Ella és la que reflexa les aspiracions de tot l'Aragó liberal, les quals no es diferencien molt de les nostres.

Què fan i què pensem els aragonesos residents a Sabadell? Penso que no és cap enigma, perquè tot-hom els coneix. En l'any 1928 es feren una societat cultural. Els seus estatuts deien: "Ajena a toda política y religión", i per sobre d'aquest article hi havien certs elements (que no vull anomenar, avui) que es creien poder-los fer ingressar a la fatídica U. P.; ells tenien però, una consciència pròpia i no es deixaren "conllevar".

Vingué el famós festival en honor de Primo de Rivera, al qual hi foren invitats. No hi prengueren part perquè estaven absolutament al marge d'aquell règim.

Tots els anys celebren la festa del Pilar, que també és la de la raça, i els mateixos elements al·ludits proposaren que es digués una missa a la patrona d'Aragó. Aquesta proposició fou rebutjada, i en veure's fracassats en totes les seves iniciatives, desertaren del Centre.

Més tard vingué el complot de Garraf i la gran campanya a favor de l'obertura del Centre Autonomista de Dependents del Comerç de Barcelona—llavors clausurat—, i el Centre Aragonès cursà telegrams al Govern per a defensar la llibertat i la justícia dels afectats.

Quan l'amnistia dels presos polítics i socials, gairebé tots els socis col·laboraren amb la seva tarja d'adhesió per pur sentiment.

El dia 14 d'abril darrer, el batlle de la ciutat, senyor Ribé, demanà que veuria amb bons ulls

LA PLASTICA

EXPOSICIONS
DE L'HOMENATGE

Antoni Vila Arrufat Caixa d'Estalvis

Un concepte tot altre del corrent en els emes figurals acusa totseguí la personalitat de l'autor: Especulació sensible dels detalls i harmonia elegant dels conjunts; com si diguéssim: atenció a les negligències! Tot és important, tot reclama el seu lloc, la seva particular expressió, un especial amor. Aquí radica la intensitat expressiva de l'obra d'En Vila Arrufat. Però, encara hi ha la intel·ligència d'un home que sap bé el que és composició, que coneix i que aplica amb justesa els més diversos procediments per obtenir el que es proposa. L'exposició del noi Vila calia que fos més ampla, més quantitativa; ell ho pot fer i és llàstima que hagi escatimat la seva aportació en aquest moment precís en que l'orgull del pare podia tan sensiblement augmentar. Vila Arrufat és pintor de formes, de volums, d'conjuntaments, d'obres senceres. Tot i que sabem que treballa pre-

ocupat per plasmar allò que ell pensa, no atén prejudis, ni escoles; va a la seva amb un magnífic bagatge de coneixements que ell especula quintaessenciadament.

Pintors locals del vuit-cents Centre E. Sabadell

Es veu bé per aquesta exposició com l'avançada de la pintura local la constituïu un sector de gent que de l'art no en tenia sinó un concepte entre sentimental i admiratiu. Art estret, temes concrets per admesos, visió de color comuna a tots. Ells amb ells es seguien les petjades i tot plegat era més aviat en sentit esportiu o d'esbargiment que no pas com a plasmació irresistible de quelcom que frisava de manifestar-se i que havia pres forma en un tros de pintura. Es clar que d'entre aquests benjamins de la nostra pintura hi havia qui en sobresortia tot acusant una personalitat que s'iniciava i que ja prenia peu per a anar endavant, com per a airejar aquell manso conformisme d'uns homes que sempre haurien anat fent el mateix: esponjats e nun co-fisme ingenu sovint inintelligent.

que endomassessin els balcons de dit Centre amb banderes nacionals. El prec fou atès i espontàniament hi posaren la insígnia de les quatre barres catalanes.

Ara, lector, jutja. ¿Són anti-catalans els aragonesos?

No vull estendre'm més. Sols recomano a tots els que els hagin tractat que diguin com i de quina manera ens acullen, a nosaltres, els catalans, si anem a la seva terra o al seu costat.

El ciutadà Ninet pot dir-hi quelcom, perquè el dia del Congrés Federal ens digué particularment que els havia tractat força.

Els cavernícoles que diuen que els aragonesos no volen l'Estatut són els que sempre criden per a pertorbar els sentiments naturals dels pobles, però d'aquesta no en sortiran per més que facin. Recordem unes paraules de Gustau Hervey: "¿Per què voleu que estimin la seva pàtria els treballadors que tan sols coneixen d'ella les injustícies socials?"

J. SALA ROVIRA.

ELS VEINS DIUEN...

Prevençió!

Eren les dues de la matinada del diumenge dia 22 que organitzada per la Joventut E. Pensament, s'anava a emprendre una excursió a les centrals elèctriques de Camarassa i Tremp. Passaven de trenta les persones que en autocar empreien la ruta amb la més franca camaraderia. En arribar al pas a nivell del "carrilet" elèctric, a Terrassa, s'anava a passar de llarg per quant no hi havia la barrera posada, quant de sobte com una exhalació, va passar el tren de les dues trenta que surt d'aquella població. Un cop de fre sec, d'aquells que fan patinar les quatre rodes, i un munt de persones en franca confusió i qual fet provocà les naturals protestes contra aquells que deuen vetllar per la seguretat dels passos a nivell. Amb ulls espantats es comprovà que l'auto havia parat a menys de dos metres de la via.

Es que es busca una altra ocasió perquè els periòdics llancin als quatre vents "La catàstrofe del pas a nivell"?

F. Valls.

AVIAT

obrirà les seves portes l'
Hostal de S. Pancràs

Bella - Terra

L'EMPRESA DE POMPES FUNEBRES "La Victòria" S. A.

amb exclusiva atorgada per quinze municipis, quaranta sucursals i agències a les principals poblacions de Catalunya, s'encarrega de tota classe de serveis funeraris. - Trasllat de cadàvers i despulles mortals a províncies i estranger amb autos cotxe fúnebre «Hispano»

EXPOSICIO I VENDA DE CORONES I PENSAMENTS

Oficines centrals: **Passeig S. Joan, 171 - Tel. 74777 - Barcelona**
Sucursal a SABADELL: **Carrer Sant Pau, 9 - Telèfon 1828**

UNA EXCURSIO D'ESTUDI

Els dies 8 i 9 de maig, diada de l'Aplec, l'Associació d'Alumnes i ex-Alumnes de l'Escola Industrial, acompanyats del director senyor Salavert i dels senyors professors, Joan Vila, Alfons Casals i Lluís Mas, efectuà una excursió, complement de les assignatures de Química i d'Arts, en autocar, a Flix.

La sortida s'efectuà a les cinc del matí del diumenge, marxant vers Molins de Rei fins a trobar la carretera de la costa, la qual seguirem fins al Vendrell, i d'aquí vers el Monestir de Santes Creus, on arribarem a dos quarts de nou. Seria llarg d'explicar tot el que hi ha d'interessant; així i tot és de remarcar l'efecte que produeix l'esplèndid edifici de pedra, emmarcat. Com tots aquests monestirs, hi ha la conseqüent barreja d'estils arquitectònics que mostren les diferents èpoques de la seva edificació. Així veiem, el claustre petit, el més antic, que fou edificat l'any 1163, d'estil gòtic primitiu; mentre que el major és gòtic florit, i fou començat en 1303 i acabat en 1341. Aquest claustre és molt sumptuós, contribuint-hi força els sepulcres dels nobles catalans que hi ha pels costats. L'església major és d'estil romànic des de la planta fins al començar els terços de les voltes, continuant llavors en estil gòtic.

Es també de molt interès l'escala i galeria del palau reial, i el finestrall de la façana de l'església major amb uns vidres de molt valor, alguns d'ells restaurats.

Després de visitar aquest monestir, anàrem, vers Poblet, on arribarem en cosa d'uns tres quarts.

Anàrem tot seguit a visitar el magnífic monestir del qual no sé què esmentar car en ell tot hi és tan ben aconjunyat que apareix com d'una peça. En penetrar les muralles, i quan hom veu la triple fortificació que hi ha, ja és dona compte que es tracta de quelcom que calia guardar bé. El claustre, la sala capitular, el refectori, el celler, tot està fet amb un càlcul que admira. L'altar major, d'alabastre junt amb la tomba dels ducs de Segorbe, són d'un treball acurat amb uns motius ornamentals bellíssims. La vista de l'absis coronat pel cimbori, junt amb el campanar i una cúpula, és d'un efecte grandios. Les impostes dels finestrals del palau reial, són dignes de veure's. En fi, tot està bé.

Un cop resseguit tot, anàrem a dinar; en havent dinat marxàrem vers Montblanc i el poble de La Riba, on sabíem que, en aquell dia, s'hi trobaven alguns elements del consistori sabadellenc, i volíem saludar-les, cosa que no fou possible. Continuàrem fins a Tarragona, veient tot passant, poc abans d'arribar-hi, l'aqüeducte romà. En arribar, anàrem tot seguit a la necròpolis romano-cristiana recentment descoberta, i que és del millor que posseeix Tarragona. Cal fer cons-

tar que ja ens hi esperava el senyor Joan Perulles Domingo, el qual, del tot desinteressadament, amb un entusiasme i coneixements propis de bon tarragoní com és ell, ens acompanyà per tot Tarragona, fent-nos parar atenció cada vegada que es presentava un detall interessant.

D'entre el molt que hi ha a la necròpolis, es destaca el museu de sarcòfags, cips, àmfores, estàtues i fragments d'escultura. Al subterrani del museu s'hi conserva un tros, amb les àmfores i sarcòfags, tal com ho trobaren en treure la terra. Hi ha, també, dues laudes sepulcrales, que són dos mosaics riquíssims i una infinitat de peces menors.

Visitarem l'edifici de la fàbrica de tabacs, que és un veritable palau; seguidament, el Club Nàutic i el port, el palau de la Diputació i Ajuntament, les muralles ibèriques, romanes i la Catedral, on entre altres coses poguérem admirar el retaule de l'altar major, d'alabastre policromat, que és una filigrana. Ja començava a fer-se tard per tancar la catedral, i tinguérem de marxar sense haver-la vista tota. Seguirem els principals passeigs de Tarragona, i després d'agrair moltíssim al senyor Joan Perulles les atencions que per nosaltres tingué, anàrem a Reus.

El dilluns, molt dejorn, marxàrem vers Falset, Mora d'Ebre i Flix on visitarem les fàbriques de l'"Electro-Química de Flix". En no poder-nos atendre el director senyor Müller, ho féu l'enginyer, senyor Tauler, qui molt amablement ens ensenyà la presa, les set turbines que accionen una dinamo cada una, les quals alimenten els banys electrolítics de clorur de sosa, d'on obtenen sosa càustica, clor i hidrogen, i llavors en fan àcid clorhídric sintètic, clor líquid i clorur de calç, mitjançant la calç que produeix un grandios forn que hi ha. A continuació visitarem les dependències de la "Ibèrica del Nitrògeno, S. A." que ens ensenyà l'enginyer senyor Ramon Miravalles amb una conversa tècnica encertadíssima. Ens explicà com obtenien l'àcid nítric i l'amoniac sintètics, mitjançant el nitrògen de l'aire atmosfèric.

Després visitarem les seccions de la "Fabricación Nacional de Colorantes y Explosivos", de la qual n'és enginyer principal i conseller el senyor Francesc Belill, qui tinguérem l'honor de saludar en finalitzar la visita. El que ens acompanyà per la fàbrica núm. 5, de la qual ell n'és director, fou el sabadellenc senyor Lluís Espinal, el qual treballà molt per a portar a bon terme aquesta excursió, facilitant-nos totes les gestions necessàries de la visita a Flix, i del qual restem agraïdíssims. El senyor Lluís Espinal dinà amb nosaltres, i durant l'estona que estiguérem amb ell, poguérem comprovar l'interès que sent per les coses d'ací Sabadell.

Després d'un efusiu comiat, retornàrem per Mora la Nova, i per una carretera que passa per Tivissa i surt a Hospitalet de l'Infant, després d'atravessar un molt pintoresc congost. Passàrem de llarg per Tarragona; veiem l'Arc de Barà, i sense parar-nos més, arribàrem a la nostra ciutat a les deu del vespre, després de recórrer els 209 quilòmetres que separen Flix de Sabadell.

En resum, dos dies esplèndids i ben aprofitats.

El Patronat de l'Escola Industrial per a facilitar més aquesta excursió, concedí deu pessetes per a les despeses de cada alumne que hi assistís.

Per l'Associació d'Alumnes i ex-Alumnes de l'Escola Industrial

R. VIAL.

LA POLITICA

Secció Femenina de l'Esquerra Republicana de Catalunya

Ens ha estat pregada de publicar la següent nota:

"Vistes les importants gestions que estan portant a cap les organitzacions dretistes, ens cap l'orgull de poder dir que la Secció Femenina d'Esquerra Rna. de Catalunya va retirar-se de la reunió on havien estat cridades les representacions femenines dels diferents sectors cultural, polític, esportiu, etc., no sense abans haver fet declaració escrita del per què no podem estar d'acord amb els procediments que empraven les expressades dames per tal de reclamar el vot femení per a les properes eleccions del Parlament català, i també la nostra protesta més enèrgica de carregar totes les culpes mitjançant mots molt ben dits, però feridors, per l'home que avui ha de merèixer el respecte de tots els catalans degut a l'alt lloc que ocupa en la nostra Catalunya.

Heu's ací el document que vàrem dipositar a mans de la presidenta de l'esmentada reunió, senyora Karr vídua Lasarte:

"La Secció Femenina de l'Esquerra Republicana de Catalunya, ratificant-se en el que ja exposà en la passada reunió del dia 14 de maig corrent, i interpretant el veritable sentit de les manifestacions fetes pel President de la Generalitat de Catalunya i capdavanter del Partit al qual nosaltres pertanyem com a addictes militants, creiem que no podem prendre cap determinació sobre aquest punt per les raons ja exposades i que ens plau repetir:

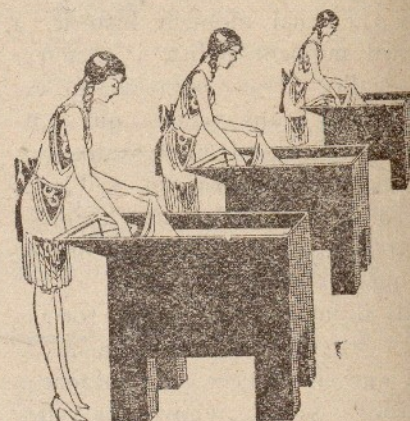
Primera.—Segons acord del Parlament de la República espanyola i després de diverses investigacions portades a cap pels directors generals dels Instituts d'Estadística i Demografia, el cens de Catalunya, com el de la resta d'Espanya, no està fet fins al mes de novembre proper (Avui, prorrogat encara per trenta dies més, segons la "Gaceta", davant la impossibilitat de fer-se de tingudament amb tan breu temps).

Segona.—El projecte d'Estatut de Catalunya diu: "Títol VIII, article 37. En el termini d'un mes, a comptar del dia que aquest Estatut estarà promulgat amb força de Llei,

el President de la Generalitat de Catalunya convocarà eleccions, en les quals seran elegits per sufragi universal directe els diputats que constituïran el primer Parlament de Catalunya. (El dictamen de la Comissió d'Estatuts no revoca tampoc aquesta disposició).

Queda ben palesat que l'Esquerra Republicana de Catalunya no s'oposa al desig que la dona intervingui en les pròximes eleccions del primer Parlament català; és que la imminència de l'aprovació de l'Estatut fa preveure que aquestes eleccions hauran d'ésser convocades molt abans del novembre, i l'Esquerra es manté dins de la legalitat jurídica de les disposicions esmentades, i al mateix temps considerem antinacionalista, i per tant antinatural, el provocar conflictes d'aquesta naturalesa en aquests moments en què Catalunya lluita per l'assoliment de les seves llibertats, i ens estranya que dones afiliades a Partits que ens han titllat a nosaltres de "poc nacionalistes" vulguin demanar i demanin al Poder unitari de l'Estat perquè intervingui en la resolució d'un suposat plet que, en cas d'existir, interessa només a Catalunya i als catalans.

I si per això no fos prou, cal reconèixer que l'Esquerra Republicana de Catalunya ha contribuït a concedir el vot a la dona i que per tot el que es deixa esmentat tan sols espera la primera avinentesa perquè aquest pugui aplicar-se amb tota la legalitat que suposa el compliment de la Constitució".

Safareig
de ciment armat
Sumament practico

MANICH

GURREA 121. SABADELL. TELEFON 537.

Senyora! Cavaller!

Dr. Sardà
i Salvany, 7

Els models més exigents de la moda.

Els preus completament de competència

Abans d'efectuar les compres encalçats d'estiu, cal que conegui les qualitats, models i preus que la **SABATERIA MUSSONS** té l'honor d'oferir-li.

NEGOCIACIONS I TRAMIT A LES OFICINES
PUBLIQUES : NOTARIES : REGISTRE DE PROPIETATS : COMPRA, VENDA I ADMINISTRACIO DE
FINQUES : PRESTECES I HIPOTEQUES

"ACTIVITAT"

Lluna, 28

.Sabadell

COMENTARI

Nudisme

La creixença de partidaris i de publicacions d'aquesta mena, ha fet que la gent se'n donés compte i ho comentés. Aquesta reunió de dones i homes, noies i nois, que nus, a l'aire lliure, reben a ple llum i l'escalfor del sol, han fet que al seu voltant es creés una xarxa d'enemics i d'admiradors, de dicteris i de lloances, que ha fet que prenguéssin un caire de polèmica.

El nudisme més que a ningú, espanta a les velles i als fabricants de teixits i mantes. L'Estat també, com a Anglaterra, vetlla per la moral sagrada de la població, fent agafar als manifestants i multant-los. A altres llocs, Suïssa prengué un caire jurídic, provocat per les juntes de dames catòliques d'aquella nació, que protestaren airada i elegantment del nudisme i dels seus partidaris. El jurat fallà, però fallà a favor dels amants de l'air i el sol tot dient als provocadors del plet, que el nudisme integral no és escandalós i que a la vegada pot ésser un bon reconfortant per a la salut.

Com veiem, doncs, la polèmica és general i tot fa preveure que els nudistes hauran de posar la seva voluntat a prova per sortir-se'n. Segurament que el vèncer les inclemències del fred els serà molt més fàcil, que no pas la intransigència dels Estats moralistes i les no menys morals juntes de dames. Els nudistes, però, van fent la seva i pot ser arribarà dia que el sol els haurà enfortit tant la pell i el cos que seran més i més forts que els seus contraris. Com a semi-nudistes tenim també als amants de la natació, futurs nudistes integrals.

Davant d'aquest panorama, desconsolador per uns i agradable per altres, tot fa preveure que en un termini curt d'anys els vestits s'hauran alleugerit i simplificat radicalment, almenys el suficient per a fer cridar a totes les juntes i fabricants sense feina.

J. M. RIU.

Dr. Campderà

METGE - DENTISTA

Tractament de la «PIORREA»
Dentadures anatòmiques
Empastes or i porcel·lana

VISITA DIÀRIA A BARCELONA
de 8 a 6 de la tarda.

Rambà Estudis, 4 (davant «El Siglo»)

NOTICIES DIVERSES

La Política

Demà, dijous, el Círcol Republicà Federal, celebrarà reunió general extraordinària per a tractar d'assumptes d'interès per a l'entitat.

Dels Jutjats

Per al proper dia 3 de juny, a les onze del matí està assenyalada la celebració del judici davant el Tribunal Industrial, promogut per Francesc Barat Aragón contra la Casa "Vicens [Margarit i Fill]", en reclamació de 132 pessetes en concepte d'indemnització per accident del treball, en vista que no resultarà avenència de les parts en l'avantjudici celebrat oportunament.

Han estat designats per formar part del Jurat, els patrons: Joan Crusafont Montlló, Francesc Francesc Miró i Josep Maria Vergés Deop; i els obrers, Joan Got Nubó, Pere Casagolda Capdevila i Miquel Moix Ustrell.

La Cultura

Demà, a les deu en punt del vespre, tindrà lloc al local del Centre Excursionista del Vallès, una conferència pública a càrrec del conegut historiador senyor Carreres Valls, amb el tema "La Pàtria de Colom". Es organitzada per la Secció de Cultura.

L'Excursionisme

Dissabte i diumenge vinents són els dies assenyalats per a celebrar el C. E. Sabadell el seu tercer campament social.

Davant l'interès que hi ha per assistir-hi, cal allistar-se aviat per tal de tenir lloc assegurat a les tendes.

El Centre Cultural Recreatiu, ha organitzat una excursió col·lectiva amb autocar a Montserrat; per al proper diumenge dia 5 de juny.

Són ja nombroses les inscripcions rebudes, el que fa esperar que aquesta excursió serà un èxit. Els que desitgin assistir-hi poden adquirir tiquets a la secretaria del Centre, al preu de 8'50 pessetes.

Vàries

Segons ens informen, ha estat contractada la coneguda companyia de sarqueles i operetes de Lluís Calvo, per tal de representar a la nostra ciutat, per les properes festes cíviques, "Lluïsa Fernanda" que tants d'èxits ve assolint al Teatre Novetats de la capital.

El proper divendres dia 3, al teatre Colom, tindrà lloc una funció teatral, a profit del jugador del Centre d'Esports, Jaume Bertran, representant-se l'obra en dos actes, "Els porucs", i el sainet en un acte, "L'Agència d'informes comercials".

Aquesta funció serà interpretada per jugadors de dit cercle esportiu.

Recordem a qui pugui interessar que el proper dia 10 de juny acabarà el plaç de la cobrança de les contribucions del segon trimestre de l'any.

Ens informen que per part de determinats elements del Gremi de Fabricants, es vénen realitzant gestions per tal de recollir l'ambient i estat d'opinió necessari a l'objecte de, al seu dia, proposar a l'Ajuntament els sigui atorgada l'autorització oportuna per poder traslladar el monument a Sallars, de la Plaça del Doctor Robeert i col·locar-lo al jardí de dita entitat sabadellenca.

Dissabte proper el músic-pedagog senyor Manuel Borgunyó donarà una conferència pública a l'Ateneu Barcelonès, especialment dedicada als professors de música i de primera ensenyança en la que desenrotllarà el tema: "Com s'ha de fer la música a l'Escola", i la qual conferència serà la preparatòria d'un curs d'educació musical que el nostre compatriota donarà pròximament.

Per demà passat divendres, dia 3, en el Teatre Principal, a les deu de la nit, el Bloc Obrer i Camperol, ha organitzat una conferència a càrrec de Joaquim Maurín, amb el tema "Crisi del capitalisme".

Durant l'absència del President del Club Aviació Sabadell senyor Campmajó, s'ha encarregat de la Presidència d'aquesta entitat, el senyor Josep Germà.

A la Plaça de Sant Jaume ahir matí, a dos quarts d'onze, hi esdevingué una forta baralla en una obra en la qual es presentaren uns obrers paletes demanant que hi fos admès un peó.

La cosa s'agravà de tal manera que del fet en sortiren contusionats un obrer i el patró, havent estat necessari atendre'ls al Dispensari Municipal.

Immediat resultat del fet, fou que, per ordre del Jutge, ingressessin a la presó el patró i dos obrers.

Davant el Notari En Rossend Güell, s'ha constituït una societat mercantil sota la raó social de Bedós i Companyia S. L., la qual ha adoptat la denominació comercial de "Impremta Catalònia" amb domicili en aquesta ciutat, carrer d'Ad vocat Cirera, 36, telèfon 1980, la qual es dedicarà a la indústria que el seu mateix nom indica.

Integren la referida societat els senyors Joan Arús i Colomer, Tomàs Bedós Garcia-Ciaño i Pere Reginaldo Raubert, els quals indistintament exerciran la gerència i tindran l'ús de la firma social.

Desitgem als nostres amics força prosperitat en el seu negoci.

**VOL VOSTÉ TENIR EL
CAP PERFECTAMENT NET
I EL CABELL FI I BRL-
LLANT COM LA SEDA?**

Usi sempre el rentador del cabell

CAPILARINA A

Preu de la capsa: 35 cèntims

De venda en las Perfumeries, Drogueries i Queviures.

Marimon

Ràdio

MERCERIA I NOVELTATS

"LA DALIA"

Via Massagué, 65 bis

**NEVERES ::
GELADORES**

Ferreteria Puigmartí

**PREUS
ECONOMICS**

Rambà de la República, 11 i 13
Telèfon 2222

Antiga Tintoreria GUILERA

FUNDADA L'ANY 1800

TALLERS: VERDI, 151, 153 i 155 - TELEFON 72683 = CENTRAL: PORTAFERRISSA, 15, pral. - TELEFON 22631

BARCELONA

Aquesta casa es complau en assabentar a la seva distingida clientela de Sabadell i públic en general que per al millor serviment dels encàrrecs ha instal·lat una nova SUCURSAL A SABADELL.

Avinguda XI de Novembre número, 19 (front el Cervantes)

on es rebran tota mena d'encàrrecs de TINTORERIA, RENTATS EN SEC, PLANXAT SASTRE i altres del ram, així com l'insuperable

«Planxat Holandès» per a colls, punys i camises

ELS ESPORTS Avisos oficials

La T. S. F.

El Futbol

Homenatge Bertran

L'esplendidesa del dia va associar-se als actes celebrats diumenge al camp del Centre d'Esports, en honor de Bertran.

El nostre públic va respondre com era d'esperar, i el camp oferia un brillant aspecte. A més, el descapdellament dels dos encontres interessà de debò, i tothom sortí complascut de la festa.

Les penyes Bertran i Prats jugaren una partida emotiva, que agrada força, i contra l'opinió general s'emportà el triomf la Penya Bertran per dos gols a cap. Cal dir que aquesta penya presentà un equip molt superior al que hom esperava, el que permeté que Estruc fes alguna parada que recordava perfectament l'estil i classe del gran porter.

SABADELL, 3:
SEL. LECCIO, 1

Molt bé jugà el Sabadell aquest encontre que tingué una primera part senzillament admirable; durant la mateixa el nostre equip es féu aplaudir constantment. La davantera malgrat no fer gols, jugà una gran partida, especialment el nou interior esquerra Jaso, que causà una impressió immillorable. Es tracta d'un jugador molt ràpid i d'un xut desconcertant, i que a més, forma una bona ala amb l'exterior Esteve.

Aquest i Arilla agradaren força, encara que quedaren a un nivell inferior a Jaso. Molt bé Oro, Calvet i a estones Querol, Pons i Helguera. Dels altres destacaren Roure, Vilalta, Gràcia, Florença i Cristia.

L'arbitratge molt bo, propi d'En Comorera.

Fins als quinze primers minuts del partit, dominà clarament el Sabadell, sense poder marcar cap gol malgrat tenir moltes ocasions, i amb tot i jugar força bé la davantera. En canvi els seleccionats, aprofitaren un batibull al marc local, i entraren l'únic gol a favor seu.

Així hauria acabat la primera part, a no ésser una gran jugada produïda per una centrada oportuníssima d'Helguera, que aprofità Jaso amb una rematada que entusiasma el públic.

Després, el joc fou més anivellat degut a actuar millor els seleccionats i haver afluixat una mica el

Sabadell. Calvet i Helguera marcaren dos gols de bona factura, que proporcionaren al nostre equip un triomf que tenia ben merescut.

Composició dels equips:

Sabadell: Linares, Oro, Giner, Arilla, Querol, Pons, Helguera, Bertran, Calvet, Jaso i Esteve.

Sellecció: Florença, Vilalta, Roure, Codina, Gràcia, Cristia, Morales, Sanui, Martí, Pequerul i Bonilla.

COP-FRANC.

La Boxa

Dissabte passat a Barcelona, a la sala de l'Iris Parc, tingué lloc la vetllada, en la que com a combats principals hi figuraven els boxadors d'aquesta ciutat, Martínez i Monllor. Els nostres representants obtingueren una victòria esclatant en vèncer als seus contraris d'una forma clara i contundent.

A Monllor li bastà donar dos cops amb molta precisió durant el primer minut de lluita per a deixar fora de combat al seu adversari, el madrileny Torrado.

Martínez en la seva lluita amb el challenger al títol per al pes gall, obtingué una de les més contundents victòries en triomfar d'una manera clara, dominant el seu adversari durant tot el combat, no valguent-li al madrileny tots els trucs de què féu exhibició el madrileny Las Heras, per aminorar la seva desfeta.

El públic sortí molt ben impressionat de la forma que demostraren posseir els nostres representants. Després d'aquesta victòria hom parla d'enfrontar Martínez a Safont que ha vençut per dues vegades a Las Heras.—C.

Els Escacs

Resultats de la setena jornada:

Segona categoria

C. Cultural 1 — Círcol (C. A.) 3
Círcol 2 — C. Espanyol 2
Cervantes 4 — C. E. Sabadell 0
C. Industrial 3 — Euterpe 1
Penya Jac 1 — Penya Enroc 3

Puntuació segona categoria

Cervantes	25	punts
Cafè Espanyol	22 1/2	
C. Industrial	22	
Penya Enroc	19 1/2	
Círcol (C. A.)	18	
Círcol	16	
C. Cultural	11	
Euterpe	11	
C. E. Sabadell	9	
Penya Jack	6	

ALCALDIA DE SABADELL

Per tal de poder instal·lar diversos electromotors, així com legalitzar la instal·lació d'altres, tots els destinats al funcionament de maquinària situada en distints locals industrials, s'adrecen a l'Ajuntament per mitjà d'instància i plans acompanyatoris, els veïns d'aquesta ciutat, quals noms i finques respectives de la instal·lació a continuació, es detallen:

Josep Romeu Codina, 1 electromotor (legalització) de 1 HP. c. Gurra, 8.

Josep Duran Rovira, en nom de la raó social J. Llovet Poch S. en C., 4 electromotors, de 45-47'50 i 8 HP, c. Sant Pau, núm. 88.

Carels Valldeperas Barquet, 2 electromotors (legalització), de 2 i 7'50 HP, c. Güell i Ferrer, 63.

Pere Balsach Torelló, 2 electromotors (legalització) 10 i 12 HP, Rambla de la República, 182, B.

Angela Dalmau Estefanell, 1 electromotor (legalització) de 1 HP, c. Sant Pau, 119.

Josep Almirall Costa, en nom de Fill d'Antoni Almirall, 2 electromotors (legalització) de 1 i 3 HP, c. Horta Nova, 36.

Josep Valldeperas Figueras, 2 electromotors (legalització) de 15 i 40 HP, carrer Madoz (Vapor Casanovas).

Co que es fa públic a fi de què puguin fer-se les reclamacions que calguin, les quals, dintre el termini de quinze dies feiners a comptar del següent al de la publicació del present edicte en els diaris locals, hauran d'ésser presentades per escrit, durant les hores d'oficina, a la Secretaria Municipal.

Sabadell, 17 de maig de 1932.
L'Alcalde, S. Ribé.

casa serracant

objectes per a regals
i útils per a la casa

màximes qualitats
preus reduïts

rambla de la república, 37
telèfon 2135

sabadell

PROGRAMES PER AVUI

RADIO BARCELONA

7'15 Sessió de cultura física, per ràdio.

7'30 — Primera edició del diari parlat «La Palabra».

8'00 — Sessió de Cultura Física per ràdio.

8'15 — Segona edició del diari parlat «La Palabra».

10'00 — Horari de la Catedral.— Servei Meteorològic.— Estat del temps a Europa i Epanya. — Previsió de temps en el mar i rutes aèries.— Servei Meteorològic radiotelegràfic per línies aèries.

11'15 Transmissió telefotogràfica diària de la carta del temps.

13'00 — Sessió de música lleugera en discs.

13'30 — Concert pel Sextet de Ràdio Barcelona.

Informació Teatral i Cartelera.

14'00 — Audició de discs

Sessió Cinematogràfica i Cartelera. Continuació del concert.

14'50 — Borsa del Treball de E.A.J.I.

15'00 — Sessió Radio-Benèfica.

16'00 — Fi de l'emissió

19'00 — Concert pel Trio Ràdio Barcelona.

19'30 — Cotitzacions de monedes.

Concurs de gramàtica catalana.

Programa del radioient.

Notícies de premsa.

21'00 — Horari de la Catedral.— Servei Meteorològic.

Concert per l'Orquestra de Ràdio Barcelona.

21'40 — Cant flamenc.

22'00 — Lectura d'un conte.

22'10 — Concert coral

23'00 — Transmissió des de la Granja Royal del concert pel Sextet Tolrà.

24'00 — Fi de l'emissió.

RADIO VALENCIA

Hores d'emissió: de 13'30 a 15. De 18 a 19 i de 21 a 23.

ASSOCIACIÓ NACIONAL DE RADIODIFUSIÓ

11'45 Apertura de l'emissora.
12'00 Diari femení.
Sant del dia. Indicacions astronòmiques. Les persones nascudes avui.
Curs de cuina pràctica. Recptes de bellesa. Recomanacions profitoses per a la llar. L'adagi d'avui. La moda al dia. Secció de consultes. Secció de gramàtica. Borsa femenina del treball.

12'30 Emissió de sobretaula.

Concert pel Quintet Radio.

Parlament sobre la Fira del dibuix

Concert pel Quintet.

14'15 Emissió radiobenèfica.

Llista dels donatius rebuts.

Fi de l'emissió.

16'00 Apertura Carillon.

Informació de Borsa.

Curs radiat de gramàtica anglesa.

Música de discs.

18'00 Hora exacta.

18'50 Emissió infantil.

Llicens de coses, contes, rondalles.

Llicens d'història de Catalunya.

Fi de l'emissió.

20'00 Apertura. Carillon.

Informació de Borsa.

Concert per l'orquestra.

Conferència

Selecció de discs.

Reportatge microfònic.

Impressió del mercat.

Continuació del concert.

22'00 Hora exacta.

Radiació de discs.

Concert per l'orquestra.

Fi de l'emissió.

Imp. «Indústries Gràfiques».- Sabadell

No dubteu!

és a la

SABATERIA COROMINAS

on trobareu els MILLORS
CALÇATS per a la temporada
d'estiu, tant per a senyora com
per a cavaller, a PREUS IN-
COMPARABLES dins el
BON GUST i la MAXIMA
: : QUALITAT : :

76 - ARGÜELLES - 76

Ganga

Cortina oriental CORDONET

: la més pràctica i de més durada :

Amb l'únic i exclusiu objecte de donar a conèixer en nostra ciutat aquesta **Cortina** i solament fins al 31 de maig **es detallaran amb el 20 % de descompte.**

Per a demostracions i detalls:

Carrer Tetuan, 187

ANIS DEL TÁUP